

Thân phận

Tác Giả: Hồ Nhiên Nguyễn Tấn Ích
Thứ Sáu, 14 Tháng 10 Năm 2011 05:06

Mười năm khờ nhọc trong tù, nay Chàng ngẩng đầu c thỏ vớ nhợng bả cợng bả cợ trứ tởi khu kinh tở mớ i Đởm-Ri.

Nhợng tháng năm bả kiể m tở a giở a núi rợng cheo leo, giở đở c sớ i đôi chân tở do trên con đở ng đở n vớ phở thỏ lòng Chợng nghe phở i phở i lỏ thợng!

Nhợng bở n tù cùng trên đở ng vớ, ngợ i nào cũng nôn nao mong đở c gợ p mớ t ngợ i thân. Riêng Chợng thì vô tở, chợng bở n tâm vì không còn ai đở đoàn tở. Chàng bây giở sợ ng mớ t cuở c sợ ng đở n đở c cở a mớ t kỏ không nhà.

Cha mớ Chợng đã mãn phở n tở lâu. Vân, vớ chàng và đở a con gái lên hai đã biở t tích tở năm 1976 khi ông Trợng Thanh cha nàng ở Hà Nợi vớ buở c Vân phở i làm đở n lý đở chợng đở lỏ y tên cán bở thân cở n cở a ông tở Bở c vào. Nàng chợng cở quyở t liở t rợ i ôm con bở nhà ra đi. Ông Trợng Thanh gợ i đở n lên chính quyở n tở cáo Hoàng Thuý Vân đã mang con vớ t biên, vớ chợng ông không chở u trách nhiở m trợ c hành đở ng phở n quở c đở.

Sau khi làm thỏ tở c trình đở n chính quyở n sớ tở i, Chợng may mớ n xin đở c mớ t chân công nhân gợ ch ngớ i tở i vùng Madagui. Chàng có nớ i ăn chở n ở tở m thỏ i.

Ngay buở i đở u, anh em công nhân trong đở i gợ ch ngớ i đã mớ rợng vòng tay đón nhở n Chợng. Hỏ tở n tình hợ ng đở n, tở p luyở n cho chàng hợ c nghở theo tở ng khâu mớ t. Dù phở i làm viở c nợ ng nhợ c liên tở c đở i ánh nợ ng thiêu ngợ i, Chợng vớ n cở m thỏ y hợ nh phúc. Mớ t niở m hợ nh phúc đở n thuở n cở a đở i sợ ng tở do ngoài vòng kỏ m kỏ p. Giá trỏ mớ hỏi đở ra đở c trỏ công và nhân cách cở a chàng dù sao cũng không bở xúc phở m tở ng giở tở ng phút nhợ trong lao tù.

Thân phận

Tác Giả: Hồ o Nhiên Nguyễn Tấn Ích
Thứ Sáu, 14 Tháng 10 Năm 2011 05:06

Sáng nay, một đoàn xe tải lộn lộn t n i đuôi nhau đ u tr c s n l o ng i. Loa phóng thanh t Ban Qu n Tr y u c u công nhân t p h p chuy n ng i lên xe. Ch ng theo chân m i ng i s p thành hai hàng d c. M i hàng là m t dây chuy n. M i ch ng ng i n m viên đ c chuy n tay nhau đ a vào t n lòng xe.

M i ng i đang chăm chú làm vi c, b ng có ti ng g i:

“Đ i bàng, Đ i bàng!”

Anh em công nhân đ a m t h i nhau ai là đ i bàng, r i t t c nhìn vào Ch ng khi n cho dây chuy n ng i kh ng i.

M t ng i đàn ông đ y đ n, t m th c t trong phòng lái b c xu ng xe r i ti n th ng t i n i Ch ng đ ng. Anh ta kéo Ch ng ra kh i hàng, ôm ch t l y t m thân g y gò c a chàng reo lên:

- “Đ i bàng i! Em không ng th y trò mình l i đ c g p nhau đây. Cám n Tr i Ph t! Em đã hai l n ghé vào nhà cũ đ h i thăm đ i bàng v ch a nh ng căn nhà thì đ i ch , ch Vân và cháu Vân Chuyên, nghe nói đã v t r i.”

“Đ ng đ n may m n” đã c t đ t hàng lông mày bên trái đ l i v t s o trên khuôn m t Đông đã giúp cho Ch ng nh n ra ng i tài x n m nào.

Chuy n đi công tác qua vùng M Cày thu c t nh Qu ng Ngãi cu i năm 1973, m t viên đ n b n s c a đ ch l t qua tr c m t Ch ng r i ch m sát vào da trán c a Đông l y luôn hàng lông mày c a anh ta. N u t c đ xe lúc y nhanh h n m t tích t c là chàng nh n đ viên đ n vào đ u.

Ch ng t ch i s tr giúp tài chánh c a Đông, vi n lý do là l ng công nhân đ s ng và cám n Đông v n còn quý m n chàng.

Thân phận

Tác Giả: Hồ o Nhiên Nguyễn Tấn Ích
Thứ Sáu, 14 Tháng 10 Năm 2011 05:06

Bây ngày sau, Chàng ng nh n đ c lá th c a Đông:

“Anh Chàng kính m n,

Tr c h t, em xin anh tha i vì hôm g p anh, em quá đ đ ng đ t đã làm m t đi phép t c c a ng i thu c c p và đã khi n cho anh khá ng i ngừng v i ti ng g i ‘Đ i Bàng’. N i vui m ng đ c g p i anh đã làm cho em quên gi gìn ý t . Ôi, sung s ng bi t ch ng nào khi th y anh còn lành l n cho dù lao tù đã vùi đ p anh su t m i năm.

T khi còn trong quân ngũ, cái nhóm t huynh-đ -chi-binh đ i v i em ch a đ nói lên tình m n n ng ru t th t, ch t s ng có nhau nh anh v i đ ng đ i. Em r t kính tr ng và th ng quý anh, b i anh là v ch huy đã th hi n t m lòng nhân ái đ i v i binh sĩ đ i quy n. Ch c anh còn nh nhóm l u linh c a b n em: Đoàn, H ng, Hi p, Hàn và Đông. B n em đã ‘tái k t nghĩa đào viên’ trong năm v a r i. Chúng em h a v i nhau: ‘Đ a nào g p đ i bàng Lê H ng Ch ng tr c là ph i c p báo ngay cho anh em. Đ ng th i, cùng nhau chăm sóc giúp đ ông Th y’. Nh v y, em là ng i đ c di m phúc g p huynh, ng i anh c đã m t th i t n t y v i đàn em.

Ngày M i Lăm tháng t i đây, nhóm l u linh h n g p nhau t i nhà em đ đ c chúc s c kh e ông th y. Em s đích thân xu ng Madagui ch anh. Chúng em cũng có bàn th o tìm m t vi c làm m i thích h p v i s c kh e và năng l c c a anh hi n gi .

R t mong ông Th y ch p thu n cho cu c h p m t tình nghĩa này.

Đ i di n nhóm l u linh.”

Em Đông.

Đ c xong b c th , Chàng ng b i h i xúc đ ng. Thì ra trong cu c bi n dâu v n còn đ ng l i m t

Thân phận

Tác Giả: Hồ o Nhiên Nguyễn Tấn Ích
Thứ Sáu, 14 Tháng 10 Năm 2011 05:06

---

chút tình.

Cuộc gặp gỡ với những chiếc xe cũ đầy thân tình và cảm động. Họ xem Chàng như một người anh và thấu hiểu quan tâm tới chàng. Cái nhóm bạn linh hoạt cũng có người nào khá giàu có, họ hiểu là công nhân và xã viên hợp tác xã. Riêng Đông, đôi bạn có phần thoải mái hơn những người gói cà phê quây quần trong xe hàng hợp pháp.

Họ tích cực vận động và qua trung gian của người đồng hương với Đông, họ xin làm thành viên trong Tập Đoàn Sản Xuất Cà Phê ở khu đất mới Tân Hòa. Chàng có học hỏi về thủ tục và đăng ký công nhân xã hội.

Trên thực tế, Chàng có trách nhiệm cai quản ba mẫu cà phê của những người gửi gắm trong bóng tối đầy quy mô. Nhờ vào lòng tin của khách hàng đối với Công Ty Thủy Lợi, máy tay chớp bu đã phá vỡ kỷ lục của những mẫu cà phê hàng nhái tại vùng này.

Mùa cà phê đã đến thời kỳ thu hoạch. Đông bảo dân tộc đến tập hợp hái cà phê lấy công. Trẻ em cũng tham gia khá đông đảo. Chúng rờn rờn trong khi thu hái cà phê, vừa làm vừa nói chuyện, cười đùa ríu rít. Trong số này có một em bé gái đáng yêu và các em khác những làm việc còn rờn rờn chập chững. Bé tên gọi là Ca-len và em nói tiếng dân tộc Ra đê. Bé đeo những chuỗi ngọc màu sắc trên tay, trên cổ và một chiếc gùi quá lớn sau lưng. Thoạt nhìn, bé giống như một nghệ sĩ tí hon đóng vai dân miền Thổ.

Con bé cũng có màu da bánh mì, đầu tóc chấy đen vàng hoe. Đôi mắt là mái tóc của nó đen nhánh và lúc nào cũng có kẹp tóc hai bên thái đầu. Với chiếc mũi đen đen như những chiếc miêng mà xinh xinh khi nó nằm bẹp trong đám trẻ dân tộc kia. Bé làm việc chăm chỉ, ít khi cười đùa. Nó chỉ cười khi bạn hỏi. Gặp lúc những câu chuyện vui vui, con bé nhìn cười rồi cười rồi, phô ra đôi hàm răng trắng ngời.

Chàng nhìn con bé mà nghe lòng xốn xang. Chàng nhớ đến Vân Chuyên của con gái của mình và người vợ đã vượt biên. Nhớ đêm Chàng suy nghĩ về Vân đã đến để bạn bè tìm do thì ít nhất nàng cũng biên giới với bạn bè chuyên cho chàng. Đã gần năm rồi còn gì! Tuy nghĩ đó nên Chàng hoàn toàn thất vọng. Bất đầu hai mẫu con nàng đã bắt xác ngoài biển khơi!

Ngày mới quen nhau, Ch&ng ch& hi&u l& m& Vân m& c&i cha. M& Vân, bà H&ng quê Th&a Thiên đ&n l&p nghi&p t&i th& tr&n Sông Vàng. M&t khu th& t& s& m&u t&nên ngh& buôn bán v&i c&a bà m&i ngày m&i phát đ&t. Trong vòng có m&y năm mà m& Vân đã t&o đ&ng đ&c m&t s& nghi&p thu&c lo&i nh&t nh&i th& tr&n.

Tình c&a Ch&ng và Vân ngày càng đ&m đà kh&n khít. L& thành hôn c&a hai ng& i tuy đ&n s& nh&ng th&t th& m&ng: ch&ng lính chi&n, v&n n& sinh. H& hàng tham đ& là đám áo màu tray-di cùng v&i đám n& sinh, b&n h&c c&a Vân. L& c& i t&a nh& bu&i ti&c khao quân có các em gái h&u ph&ng chiêu đãi.

Ngày vào tù, Ch&ng đ&c Vân báo cho bi&t cha n&ng t& Hà N&i đã tr& v& g&p l&i m&. Th& ra bà H&ng đã đ&u kín lý l&ch có ch&ng t&p k&t ra B&c. Lòng Ch&ng cũng c&m th&y vui vui b&i t& nay bé Vân Chuyên có đ&y đ& ông bà ngo&i.

Đ&n mùa thu ho&ch cà phê, vùng đ&t m&i Tân H&i nh&n nh&p h&n lên. Xe t&i, xe con c&a cán b& th&ng nghi&p t& các n&i đ& v& t&p n&p.

T&t c& thành ph&m cà phê trong vùng này khi xu&t đi đ&u ph&i có gi&y phép c&a chính quy&n huy&n. Nhi&u tr&m ki&m soát h&n h&p đ&c b& trí trên các tuy&n đ&ng vào ra khu v&c. Cà phê c&a cá th& do ngành th&ng nghi&p thu mua theo giá &n đ&nh, không đ&c mang ra ngoài bán. Tuy v&y, v&n có m&t s& con buôn lén lút mua giá cao g&p b&i. H& thu góp r&i g&i trong nhà dân. Chính quy&n bi&t rõ đ&u đó nên th&ng xuyên đ&t nh&p vào nhà dân khám xét. N&u b& phát hi&n, cà phê l&u b& t&ch thu và ch& nhà b& ph&t tù.

Cà phê là s&n ph&m do nhà n&c đ&c quy&n qu&n lý cũng nh& tiêu h&t tr&m h&ng và qu& &ng. Ai ch&a trong nhà là mang m&i h&a vào thân.

N&i oái ă&m c&a m&t dân t&c là m&i s&n ph&m c&a mình làm ra đ&u đ&n vào tay nhà n&c. Nh&ng con tôm hùm, m&c nang, sò huy&t... là h&i s&n đ&i dào trên vùng bi&n n&c ta, th& mà chúng bi&n m&t trong đ&i s&ng dân chúng. Đ&ng b&ng C&u Long là v&a lúa c&a mi&n Nam gi& đây đã tr& thành v&a lúa xu&t kh&u c&a Đ&ng c&m quy&n đ&ng&i dân không đ& g&o ă&n giáp h&t.

Thân ph

Tác Giả: H o Nhiên Nguy n T n Ích
Thứ Sáu, 14 Tháng 10 Năm 2011 05:06

Hai ngày qua bé Ca-len không đ n nông tr ng. Sáng nay, bé l i xu t hi n trong đám tr con dân t c. Khuôn m t u bu n c a bé hôm nay l i càng bu n h n. Cu i ngày, bé là ng i giao s n ph m tr nh t.

(còn ti p)